

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Distinctio numerica ex interruptione actûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

distincta, quod singuli habebant in suam vitam & membra, violavit.

Ratio est. Malitia actus attenditur secundum ordinem ad objectum recte rationi consonum: unde, ubi est specifica diversitas objectorum, ibi reperitur specifica diversitas peccatorum: ergo pari modo, ubi reperitur individualis distinctio objectorum, similiter reperitur individualis distinctio peccatorum.

¶ Dices primò. Voluntas dandi elemosynam 10. pauperibus, non habet tot distinctas numero bonitates: ergo etiam voluntas occidendi, vel spoliandi 10. homines non habet distinctas 10. malitias. *Secundò.* Non posset determinari, quot malitias haberet actus, quo quis vellet extinguere integram familiam, vel evertere integram curiam, in qua sunt multi homines, quorum tamen numerus determinatus ignoratur. *Tertiò.* Sequeretur, quòd voluntas occidendi infinitos homines contraheret infinitas malitias. *Quartò.* Sequitur, auferentem 100. aureos committere 100. peccata mortalia.

Respondeo ad 1. Si in voluntate dandi 10. elemosynas intendatur una solum honestas, ita ut numerus accipientium se tantum per accidens habeat, tunc fore unam simpliciter & formaliter bonitatem, æquivalenter tamen multiplicem, siquidem re ipsa æquivaler 10. largitionibus elemosynarum. Si tamen per se & directè intendatur singula honestates largitionum, tunc & bonitatem fore formaliter multiplicem, quia honestas directè, non autem indirectè volita suam bonitatem refundit in actum, prout dixi in sup. Tract.

Ad 2. Respond. tot fore individualiter distincta peccata, quot sunt personæ illius familiæ non invincibiliter ignoratæ: tot quippe sunt objecta malæ voluntatis per se completa & integra, quot sunt personæ, quibus vult mortem inferre. Nec refert, quòd illa in una domo, aut familia contineantur; nam si in illa domo vel familia esset mater delinquentis, & diversæ personæ etiam Clericales non invincibiliter ignoratæ, illa voluntas contraheret etiam specie distinctas malitias contra pietatem parentibus debitam, & contra virtutem religionis.

Dices: Qui gregem ovium abigeret, non ideo committeret tot peccata, quot sunt oves, qui comburit totam domum, non committit tot peccata, quot sunt partes domus; ergo neque is, qui vult occidere totam familiam, habet tot malitias distinctas, quot sunt personæ, cum & ipsæ sint partes unius familiæ.

Respond. negando consequentiam: Nam familia tantum est una fictio juris, quæ unitas non tollit, quo minus qualibet persona habeat jus completè distinctum à jure alterius in suam vitam. Atqui in domo, grege, acervo nummorum, &c. partes omnes ita sunt aggregatione unum, ut in singulis non reperitur aliquod jus speciale, & completum, quale est in singulis hominibus.

Ad 3. Respond. Cum infinitas personarum non nisi syncategorematicè apprehendatur in intellectu; ideoque ejusmodi actum, quo aliquis vult in finitis hominibus nocere, tantum contra-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

here malitiam interpretativè & æquivalenter infinitam. Ad 4. negatur sequela ex dictis: quia centum aurei bene possunt coalescere in unam pecuniæ summam, non autem distincta hominum jura, quæ per homicidium v. g. violantur.

§. II.

Distinctio numerica ex interruptione actus.

CONCLUSIO 2. *Voluntas peccandi moraliter interrupta causat distinctionem individualem in peccatis tam internis, quam externis. Ita communis DD.*

Ratio est: Tunc peccata numericè multiplicentur, cum destruitur moralis unitas ipsorum: sed quoties voluntas peccandi moraliter interruptitur; toties destruitur illorum moralis unitas: ergo. Minor probatur. Mutato principio, à quo actus tam interni quàm externi in suo esse morali & voluntario dependent, mutantur moraliter ipsi actus: sed tale principium est voluntas: ergo mutatà voluntate mutantur actus voluntarii sive interni, sive externi. Subsumo. Atqui per moralem interruptionem mutatur & distinguitur individualiter actus voluntaris: ergo similiter mutantur & distinguuntur ceteri actus sive interni, sive externi, qui suum esse morale ab actu voluntatis derivant.

Si petas, quandonam censei debeat voluntas moraliter interrupta? Respond. Quando actus voluntatis nec in se formaliter, nec in aliquo effectu virtualiter, nec in prudenti hominum existimatione moraliter perseverat. Id porro contingit multipliciter. Primò cum successivè ponuntur plures actus circa plura objecta completè & totaliter distincta, ut si, postquam percussisti Petrum, percutias Paulum. Secundò, cum prior voluntas revocatur, aut per penitentiam retractatur. Tertiò, cum quis deliberatà voluntate cessavit ab aliquo actu, veluti si quis morosam delectationem ex aspectu foeminae conceptam, voluntariè deserat, & postea sive ex longo sive ex parvo intervallo repetat. Dixi, si quis voluntariè deserat; nam, si indeliberatè ex aliqua distractione animum aliò divertat, & mox ad eandem delectationem redeat, censebitur unum numero peccatum. Quartò, cum inter plures actus nullo voluntatis præcedentis effectu inter se connexos tantum temporis intercedit, ut prudentum judicio discontinuari censeantur: non enim quælibet interruptio physica actum in genere moris discontinuat: ita prandium moraliter non interruptitur per lectionem novorum, brevem scriptionem litterarum, aut alterius negotii expeditionem; neque Missa per horariam concionem; neque recitatio Breviarii per brevem interlectionem &c. Quintò, si actiones externæ ad se invicem subordinationem aut dependentiam habent: ita impudici tactus fornicariam copulam præcedentes, & ex ipsius intentione assumpti non constituunt distinctum peccatum ab ipsa fornicatione, quia ad ipsam tanquam partes & dispositiones ordinantur, & explicato peccato fornicationis, etiam ipsi sufficienter intelliguntur. At si exercentur absque intentione fornicandi, etiamsi postea sequatur fornicatio, constituunt distinctam

Ce

distinctam

distinctam malitiam imperfectæ molliçei in confessione specialiter exprimendam. Similiter tactus copulam consequentes constituunt distinctum peccatum specialiter in confessione exprimendum, quia non ex natura rei, sed malitiâ operantis copulam consequuntur, suntque dispositiones ad novam fornicationem.

§. III.

Corollaria practica ex dictis.

5. Colliges ex dictis primò. Solam temporis unitatem, vel primam voluntatis non retractatæ habituales perseverantiam non sufficere ad constituendam unitatem numericam inter actum voluntatis internum, & opus externum: aliàs quippe qui primo anni die habuisset voluntatem furandi, eamque non retractatam ultimo anni die expletet, committeret unum numero peccatum; quod est prudentum existimationi contrarium.
6. Colliges secundo. Quamvis per se loquendo ad confessionis integritatem requiratur, ut penitens exponat probabilem numerum peccatorum interiorum, quæ solâ interruptione & repetitione voluntariâ multiplicantur, ut v. g. odii interni, morosæ delectationis, cum tamè propter nimiam frequentationem ejusmodi actuum sæpe sit impossibile illorum peccatorum numerum inire: ideo juxta communem doctrinam penitentem satisfacere, si moram temporis in confessione explicet, quâ fuit versatus in statu habituato ad similia peccata, v. g. si quis dicat, se per annum, tot & tot menses, vel hebdomades odium & inimicitiam contra aliquem gessisse, & quoties aspectus vel memoria ipsius occurrit, actus odii eliquisse. Si meretrix dicat, se tot & tot annis questum meretricium cum cujusvis generis hominibus promiscuè exercuisse, &c.
7. Colliges tertio. Quamvis mora temporis per se loquendo pertineat ad circumstantias merè aggravantes, quæ secundum probabilem sententiam non necessariò sunt explicandæ in confessione; tamen si quis longiori temporis spatio in aliquo peccato interno se hæsisse existimat, consultissimum esse [ut monet Cardin. de Lugo de Sac. poen. disp. 16. sect. 4.] ut probabilem moram temporis in confessione exprimat; quia perdifficile est, ut homo longiori tempore ita sit defixus in unum aliquod objectum, quin aliquando plenâ libertate ab ejus cogitatione, affectuque discedat.
8. Colliges quarto. Cum malitia moralis in actu voluntatis toties multiplicetur, quoties opus volitum est multiplex: ideo in confessione exponendam esse probabilem objectorum pluralitatem. e. g. si habuisti voluntatem totâ Quadragesimâ non jejunandi, non satisfacis, te simpliciter accusando de voluntate non jejunandi, una enim omisso jejunii cum altera nullam habet moralem connexionem. Nec forma satisfacit, si dicat, se habuisse animum carnaliter peccandi, si se pluribus voluit prostituere. Si conjugatus peccat cum conjugata, exprimere debet circumstantiam conjugatæ, quia non tantum violat jus suæ conjugis, sed etiam mariti illius, cum cujus uxore peccat, quæ sunt jura & objecta distincta. Ita si

pluribus scandalum dedisti, vel injuriam, detrahendo, furando, &c. intulisti, exprimendus est probabilis numerus, cum singularum personarum jura, vel detrimenta nullam inter se habeant moralem connexionem.

Colliges quintò. Non necessariò exponendum esse numerum illorum actuum exteriorum, qui ex una voluntate peccaminosa circa idem objectum, & intra eandem speciem repetuntur: ut si ex uno impetuitur ejusdem speciei blasphemia, contumelia, &c. circa eandem personam, vel eodem tractu plura falsa juramenta super eadem re repetantur.

Colliges sexto. Sacerdotem in statu peccati mortalis scienter plurium confessionis successivè excipientem, tot committere sacrilegia, quot penitentes absolvit, cum enim singulorum penitentium confessio & absolutio constituant unum integrum & completum Sacramentum penitentia, tot pariter sunt distinctæ sacrilegæ administrationes Sacramenti. Nec obstat, quòd Sacerdos eadem intentione, sine loco, situ, & tempore continuato istas confessiones audiat: hæc quippe omnia nequaquam sufficiunt ad tribuendam his administrationibus penitentia unitatem moralem, cum ex parte objecti nulla sit connectio & coordinatio, aliàs qui in pugna injusta plures successivè occideret, qui eadem nocte & lecto cum pluribus fornicis carnaliter peccaret, qui in Navititate D. tres Missas in statu peccati mortalis consequenter legeret, unum tantum mortale peccatum committeret.

Dices: Hinc sequitur, quòd Sacerdos in statu peccati mortalis simul unâ consecratione concilians mille hostias, committat mille peccata mortalia, cum qualibet hostia consecrata sit integrum & completum Sacramentum Corporis Christi. Item, quòd pluribus dispensans sacram Eucharistiam in statu peccati, toties peccaret, quot sunt communicantes; sed hoc videtur absurdum: ergo.

Respond. negando utramque sequelam. Et ad 1. dico, objectum consecrationis esse materiam consecrabilem, supra quam hic & nunc verificatur demonstrativæ voces, *hoc est, hic est, &c.* Hæc autem materia est una, etiamsi ex pluribus particulis aggregetur. Nec refert, quòd illa particula post consecrationem propter diversitatem specierum dici possint multa Sacramenta, esto enim sint multa ut in facto esse, non tamen sunt multa, prout considerantur in fieri, seu quantum subsistant uni eademque actioni consecratiivæ, cujus unitas à temporis & significationis unitate desumitur: neque consecratio ex multiplicabili ne hostiarum contrahit novam deformitatem & repugnantiam cum virtute religionis.

Ad secundam sequelam Respond. Dispensationem S. Eucharistia se habere sicut distributionem ciborum in convivio, quæ sive multis, sive paucis convivis exhibeatur, tamdiu servat suam unitatem, quamdiu tempus convivendi, & ceremoniæ conviviales moraliter non interrumpuntur: atqui actio judicialis, qualis est sacramentalis absolutio penitentis, completur & absolvitur, quoties super reum sententia pronuntiat; cum ergo, quot penitentes absoluntur, tot